

„după ureche“; iar spectatorii nu beneficiază nici măcar de o cronică competentă. Revista „Muzica“ e prea solicitată de multiplele forme muzicale, pentru a păstra în actualitate spectacolele de operă și operetă. Sînt atît de multe prejudecăți de învins — în primul rînd ale spectatorilor, dar și ale unora dintre noi —, precum și comodități, încît doar un veritabil curent de opinie le-ar putea infringe.

4. Tocmai aceste prejudecăți împiedică și evoluția noilor generații de interpreți. Munca de dobîndire a însușirilor vocale este deosebit de dificilă și de îndelungată, împiedicînd adesea asupra dezvoltării celorlalte însușiri, printre care și cele cerute actorilor. O bună parte dintre cîntăreți le dobîndesc totuși și reușesc să devină buni interpreți de teatru liric (nu de teatru !): adică actori compleți. Ajungînd însă în mediul profesiei, constată că succesul și aplauzele se obțin cu mai multă ușurință doar cu vocea, fără a mai folosi toate mijloacele însușite. Și încet-încet, „ajutați“ de colegi nedotați și obtuzi, renunță la ele. Aici ar fi cazul să intervină o critică muzical-dramatică pricepută, care ar stimula permanentizarea interpretărilor complexe. Deci, tot un *curent de opinie* ar putea determina condiția actorului din teatru liric !

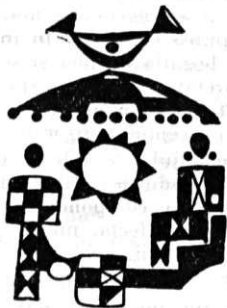
Ce părere are conducerea revistei „Teatru“? Nu ar fi de acord să dedice cîteva pagini genului liric, militînd pentru contemporaneitatea sa, pentru o reprezentare adecvată zilelor noastre ?

AUREL STROE

compozitor:

„Partitura implică și viziunea scenică“

1. Consider că textul dramatic implică textul muzical și, în același timp, textul muzical trebuie să implice jocul scenic al interpretelor, sub toate aspectele sale. În ce măsură interpretul teatrului liric trebuie să fie interpret de teatru propriu-zis, răspunsul este destul de ușor de dat: el trebuie să fie *om de teatru*. Desigur, uneori, faptul de a cînta o anumită piesă muzicală îngreunează, într-o anumită măsură, mișcarea scenică; dar un interpret dotat va ști întotdeauna să împace exigențele celor două domenii, aparent atît de diferite. Să nu uităm însă că un adevărat compozitor de operă ține seama, cînd își scrie partitura, și de posibilitățile realizării pe scenă a rolului respectiv. Putem constata că marile partituri de operă au în vedere întotdeauna și mișcarea scenică. Aș da un singur exemplu: *Don Giovanni* a lui Mozart. Sînt convins că, astăzi, criza prin care trece

teatrul liric se datorează, într-o bună măsură, rupturii dintre partitură și regie. Există la ora actuală anumite încercări de a construi opere; e vorba de un tip nou de operă, în care compozitorul să gândească de la început, deopotrivă, latura sonoră a spectacolului și cea scenică. Cred că numai o asemenea soluție poate da rezultate. Mi se poate obiecta că același lucru l-a făcut și Wagner, acum mai bine de 100 de ani. Într-adevăr, în viziunea lui Wagner, acest mod de a gândi ocupă un loc important. Din păcate, însă, efluviile sonore pe care le dezlanțuia îl puneau oarecum în situația unui ucenic vrăjitor, ele acoperind adesea intențiile sale de dramaturg.

2. Lumea sentimentelor, caracterelor și ideilor din opera clasică nu este neapărat cuprinsă în partiturile compozitorilor. Ceea ce considerăm noi, astăzi, a fi lumea operii clasice, romantice, etc. este rezultatul întâlnirii dintre muzica scrisă de compozitorul respectiv și o anumită tradiție de punere în scenă, care s-a format încetul cu încetul. Or, partea care s-a învechit este tocmai aceasta din urmă. De aceea, astăzi, când vedem o operă clasică înscenată de un mare regizor care procedează cu un curaj de natură uneori să sperie, avem impresia că redescoperim acea operă și simțem întotdeauna mirați cât de tânără rămîne partitura. Pare paradoxal, dar așa este.

Sîntem într-un moment cînd, după o stagnare destul de îndelungată a teatrului liric, se observă un interes crescînd din partea compozitorilor. Caracteristică momentului mi se pare o anumită febrilitate a căutărilor. Se încearcă; bineînțeles, n-aș putea spune că pînă la ora actuală s-au cristalizat forme noi ale teatrului liric. Dar să nu uităm ceva: că o formă, odată cristalizată, cu toate că devine foarte comodă pentru interpreți, intră în același timp în muzeul operii. Sînt atîtea exemple de opere „bine scrise”, totuși, ne întrebăm ce rost a avut să fie scrise... Este adevărat că uneori ele aduc mari satisfacții interpreților; dar compozitorul nu scrie niciodată pentru interpreți... Prin interpreți, el se adresează publicului. De aceea, cred că, în faza actuală, sînt de preferat acei interpreți care, împreună cu compozitorul, sînt gata să abordeze cu mult curaj domeniul noi, corespunzătoare mentalității contemporanilor noștri, și să realizeze astfel cu angajare pasionată investigarea actualului, a vieții, singura în măsură să justifice creația artistică. Cînd scriem — cel puțin atunci — nu trebuie să ne simțim într-un muzeu, ci să fim în mijlocul vieții ce ne înconjoară și nu ne solicită decît să deschidem bine ochii.

VIOREL DOBOȘ

compozitor:

„Multilateralitate în pregătirea finerei generații”

1. O lucrare dramatic-muzicală, fie ea operă, operetă, balet, musical, vodevil etc., este o operă sincretică. Așa fiind, atît textul dramatic sau libretul, cît și muzica, decorurile, costumele, dansurile, mișcarea scenică în genere, trebuie să aibă rezonanțe adînci în sufletul interpretului. Fără o atitudine de înțelegere globală a spectacolului muzical, interpretul nu va putea comunica în mod convîngător mesajul, bogăția de idei și sentimente a lucrării interpretate, deoarece spectatorii urmăresc, atît cît le stă în putință, și subiectul, și muzica, și concepția regizorală, decorurile, costumele, machiajul etc. Orice discrepantă, provocată de atitudinea unilaterală a interpretului față de o componentă sau alta a spectacolului, poate afecta, uneori grav, înțelegerea justă a lucrării, poate impieta și asupra jocului de echipă al celorlalți interpreți.

De cîte ori nu ne-a fost dat să auzim: „Păcat de cutare; are o voce atît de frumoasă, sau o interpretare muzicală superioară, dar stă în scenă ca un lemn!” Cîți artiști lirici nu cunoaștem care debitează foarte frumos textul unei operete, dar la arii, duete, ansambluri muzicale se dovedesc neajutorăți